

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av sjukförsäkringslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås i anknytning till de statsekonomiska sparåtgärderna att man avstår från att införa den planerade ersättningen får den systematiska tandvården för hela den vuxna befolkningen vid ingången av år 1994.

För försäkrade som är födda 1956 eller därefter föreslås ersättningen för tandvård fortfarande vara på nuvarande nivå, dvs. för förebyggande vård 90 % och för annan vård 60 % av ett belopp enligt en fastställd taxa. Kvarstå skall också frontveteranernas rätt att för undersökning, förebyggande vård och kliniskt arbete i samband med protetik få 100 %

i ersättning och för annan vård 60 % i ersättning av beloppet enligt taxan. För den övriga vuxna befolkningen skall rätten till ersättning bero på om den givna vården är nödvändig för att bota någon annan sjukdom än en tandsjukdom.

När man avstår från verkställigheten av tandvårdsreformen minskar sjukförsäkringsfondens utgifter på årsnivå med uppskattningsvis 450 milj. mk.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I anslutning till att sjukdomskostnadsavdraget slopades vid beskattningen gjordes en ändring i sjukförsäkringslagen (1714/91), enligt vilken avsikten var att utsträcka ersättningarna inom den systematiska tandvården till att omfatta hela den vuxna befolkningen den 1 juli 1992. Hela befolkningen skulle ha ersatts för kostnader för tandvård, inklusive laboratorie- och röntgenundersökningar, för läkemedel som ordinerats av tandläkare samt för resekostnader i anslutning till vården. Undersökning och behandling av mun och tänder som utförts av en tandläkare enligt den systematiska tandvårdens principer, med undantag av regleringsvård, skulle ha ersatts såsom sjukvård. Ersätt-

ningen för laboratorie- och röntgenundersökningar samt för läkemedel och resor skulle ha fastställts enligt sjukförsäkringens allmänna principer.

Sjukförsäkringsersättning skulle även ha beviljats för en del av den protetiska vården efter att lagen trätt i kraft. Det beräknades att 75 milj. mk skulle användas på årsnivå för detta ändamål. Ersättning skulle ha betalats för det kliniska och tandtekniska arbete som ingår i den protetiska vården, men inte för själva hjälpmedlet jämte materialkostnader.

Avsikten var att ersätta det arvode som en tandläkare uppbär för undersökning samt förebyggande vård av mun och tänder med 80 % i stället för med nuvarande 90 % av ett belopp som är av högst samma storlek som taxan.

Tandläkararvoden för annan tandvård skulle ha ersatts med 50 % i stället för med nuvarande 60 % av ett belopp som är högst av samma storlek som taxan. Också för den protetiska vård som ersättningen omfattar skulle ersättningen ha uppgått till 50 % av ett belopp som är av högst samma storlek som taxan. Det beräknades att 540 milj. mk skulle användas på årsnivå till ersättningar för tandvården för den vuxna befolkningen.

Av statsekonomiska orsaker uppskötts ersättandet av den systematiska tandvården för vuxna och av den protetiska vården till att börja den 1 januari 1993 (559/92) och sedan till att börja den 1 januari 1994 (1008/92). Detta har inneburit att endast försäkrade som är födda 1956 eller därefter i regel har haft rätt till ersättningar för tandvård genom sjukförsäkringen med stöd av den lagstiftning som har trätt i kraft tidigare. Andra vuxna försäkrade har rätt till sjukförsäkringsersättning för tandvård endast om behandlingen av en tandsjukdom är nödvändig för botande av någon annan sjukdom eller nödvändig på grund av strålbehandling eller behandling med cytostatika.

Riksdagen har i anslutning till 75-årsjubileet med anledning av Finlands självständighet antagit lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner (678/92). Enligt lagen har frontveteranerna från den 1 oktober 1992 haft rätt att få ersättning för kontroll och förebyggande vård som privat-tandläkare utför till 100 % av ett belopp som är högst av samma storlek som sjukförsäkrings-taxan. Dessutom har de fått gratis undersökning och vård vid en hälsovårdscentral. Även för sådant kliniskt arbete som utförs av privat-tandläkare eller specialtandtekniker och som krävs för protetik vård får veteraner i sjukförsäkringsersättning högst 100 % av ett belopp enligt taxan. Klinisk vård i samband med protetik som givits vid en hälsovårdscentral är gratis för veteraner. I övrigt gäller om kostnaderna för tandvård för frontveteraner vad som stadgas om ersättande av systematisk tandvård för försäkrade som är födda 1956 eller därefter.

Av statsekonomiska orsaker måste man avstå från att införa den systematiska tandvården för vuxna. Det föreslås därför att den ordalydelse som stadgandena i sjukförsäkringslagen hade före de lagändringar som syftade till genomförandet av tandvårdsreformen återinförs.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

I anslutning till revideringen av lagen beräknades kostnaderna för verkställandet av den systematiska tandvården för hela den vuxna befolkningen år 1992 uppgå till 540 milj. mk på årsnivå. Vid ingången av oktober 1992 genomfördes en särskild tandvårdsreform i fråga om frontveteraner, vilken beräknas medföra kostnader på ca 80 milj. mk på årsnivå. Dessutom beräknas kostnaderna för den systematiska tandvården för hela den vuxna befolkningen minska något varje år. När man avstår från att verkställa tandvårdsreformen minskar således sjukförsäkringsutgifterna med uppskattningsvis 450 milj. mk år 1994.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

3. Beredningen propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Folkpensionsanstalten har hörts i samband med beredningen.

4. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994.

Lagen om ändring av sjukförsäkringslagen som gäller slopande av den systematiska tandvården för vuxna föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

5. Lagstiftningsordning

Avsikten med den reform som gäller ersättning för den systematiska tandvården för vuxna var att en del av de kostnader som föranleds av tandsjukdomar hos den vuxna befolkningen skulle ersättas då sjukdomskostnadsavdraget slopades vid beskattningen. Endast frontveteraner har fått ersättning för tandvård och försäkrade som är födda före 1956 har fått ersättning för tandvård i samband med vissa sjukdomar. De försäkrade som är födda 1956

eller senare har omfattats av den systematiska tandvården.

När den lagstiftning som gäller systematisk tandvård för vuxna första gången sköts upp, hade också grundlagsutskottets utlåtande i saken begärts i samband med att saken behandlades i riksdagen. I sitt utlåtande (GrUB 11/1992 rd) konstaterar grundlagsutskottet följande: "Begreppet det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet i 66 a § 3 mom. riksdagsordningen skall förstås med utgångspunkt i den förteckning som ingår i regeringens proposition nr 321/1990 rd om denna fråga och grundlagsutskottets tillägg till förteckningen enligt betänkande nr 16/1990 rd. Av förmånerna i sjukförsäkringslagen omfattar det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet sjukdagpenningen samt den lägsta moderskaps-,

faderskaps- och föräldrapenningen. Däremot var avsikten att inte ta med t.ex. ersättningar för sjukvårdskostnader i begreppet grundläggande utkomstskydd. Därför anser grundlagsutskottet att tandvårdsreformen, som avser att ersätta den systematiska tandvården också för försäkrade födda före 1956, kan ingå i begreppet det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet på det sätt som avses i 66 a § 3 mom. riksdagsordningen. Förbudet att lämna ett lagförslag vilande enligt detta lagrum gäller således det föreliggande lagförslaget." Sjukvårdsförmånerna har inte heller i något skede ingått i förteckningen över grundläggande utkomstskydd.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) i 5 b § 1 mom. det inledande stycket och 1 punkten samt 7 §,
 dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 30 december 1991 (1714/91), och
fogas till lagen i stället för 5 § 2 mom., som upphävts genom nämnda lag av den 30 december 1991, ett nytt 5 § 2 mom. som följer:

5 §

 Vad som i 1 mom. stadgas om ersättning för sjukvård tillämpas på motsvarande sätt på tandsjukdomar, om det är fråga om vård som är nödvändig för botande av någon annan sjukdom än en tandsjukdom eller om tandvård som är nödvändig på grund av strålbehandling eller behandling med cytostatika. I 5 b § stadgas om ersättning för tandvård såsom sjukvård för försäkrade som är födda 1956 eller därefter.
 -----

5 b §

Såsom sjukvård ersätts, utöver vad som stadgas i 5 § 2 mom., för försäkrade som är födda 1956 eller därefter

1) undersökning och behandling av mun och tänder som utförs av en tandläkare enligt den systematiska tandvårdens principer, med un-

dantag av regleringsvård samt protetiska åtgärder och tandtekniska kostnader;
 -----

7 §

Läkararvoden ersätts med 60 procent eller, om arvodet är högre än den fastställda taxan förutsätter, med 60 procent av beloppet enligt taxan. För arvode som en läkare uppburit för en av honom utförd laboratorie- eller röntgenundersökning betalas dock ersättning enligt 8 § 1 mom. Det arvode som en tandläkare uppbär för undersökning samt förebyggande vård av mun och tänder enligt 5 b § 1 mom. ersätts med 90 procent eller, om arvodet är större än den fastställda taxan förutsätter, med 90 procent av beloppet enligt taxan.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Helsingfors den 11 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Elisabeth Rehn*

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) i 5 b § 1 mom. det inledande stycket och 1 punkten samt 7 §,
dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 30 december 1991 (1714/91), och
fogas till lagen i stället för 5 § 2 mom., som upphävts genom nämnda lag av den 30 december 1991, ett nytt 5 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Nedanstående lagrums genom lag 1714/91 fastställda ikraftträdande av 1.7.1992 uppskjutits genom lag 559/92 till 1.1.1993 och därefter genom lag 1008/92 till 1.1.1994.

Föreslagen lydelse

5 §

(2 mom. upphävt, men har fortfarande tillämpats; se kommentaren ovan)

(Stadgandet i det upphävda 2 mom. är detsamma som stadgandet i det föreslagna mom.)

Vad som i 1 mom. stadgas om ersättning för sjukvård tillämpas på motsvarande sätt på någon annan sjukdom än en tandsjukdom eller om tandvård som är nödvändig på grund av strålbehandling eller behandling med cytostatika. I 5 b § stadgas om ersättning för tandvård såsom sjukvård för försäkrade som är födda 1956 eller därefter.

5 b §

Såsom sjukvård ersätts, utöver vad som stadgas i 5 §,

1) undersökning och behandling av mun och tänder som utförs av en tandläkare enligt den systematiska tandvårdens principer, med undantag av regleringsvård,

5 b §

Såsom sjukvård ersätts, utöver vad som stadgas i 5 § 2 mom., för försäkrade som är födda 1956 eller därefter

1) undersökning och behandling av mun och tänder som utförs av en tandläkare enligt den systematiska tandvårdens principer, med undantag av regleringsvård, samt protetiska åtgärder och tandtekniska kostnader;

7 §

Läkararvoden ersätts med 60 procent eller, om arvodet är högre än den fastställda taxan förutsätter, med 60 procent av beloppet enligt taxan.

Det arvode som en tandläkare uppbär för undersökning samt förebyggande vård av mun och tänder ersätts med 80 procent eller, om

7 §

Läkararvoden ersätts med 60 procent eller, om arvodet är högre än den fastställda taxan förutsätter, med 60 procent av beloppet enligt taxan. För arvode som en läkare uppbär för en av honom utförd laboratorie- eller röntgenundersökning betalas dock ersättning enligt 8 § 1 mom. Det arvode som en tandläkare

Gällande lydelse

arvodet är större än den fastställda taxan förutsätter, med 80 procent av beloppet enligt taxan. Tandläkararvoden ersätts med 50 procent eller, om arvodet är högre än den fastställda taxan förutsätter, med 50 procent av beloppet enligt taxan.

För arvode som en läkare har uppburit för en av honom utförd laboratorie- eller röntgenundersökning betalas ersättning enligt 8 § 1 mom.

Föreslagen lydelse

uppbär för undersökning samt förebyggande vård av mun och tänder enligt 5 b § 1 mom. ersätts med 90 procent eller, om arvodet är större än den fastställda taxan förutsätter, med 90 procent av beloppet enligt taxan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.
